

Mészáros Róbert

Ifjúsági találkozó

Füzesabonyi pillanatkép 1962 nyarán

Még nem ragyogott a füzesabonyi utca. Abban a porban és szélben nem is ragyoghatott. Az utcaseprő egykedvűen figyelte, hogy végzi el a szél helyette a munkát, friss fuvalatokkal, hogy aztán egy portölcseért terelgetve újra beterítse az utcát a közeli földekről idehordott anyagossal.

Az utcaseprő gondolatai messze jártak, komor emlékek földjén. Amikor felnézett, végre megenyhültek vonásai, újra az állomás épülete előtti nyüzsgést kezdte figyelni, érdeklődéssel tanulmányozta a sok ismeretlen arcot, majd lecsukta a szemét, élvezte a napfényt, a szabadságot.

Egy főköttös fiatalasszony lépett oda hozzá, kizökkenve őt derűs magányából.

Már ismerték egymást. Egy újabb munkáról volt szó. Egy kis mellékes az utcaseprés mellett.

Az asszony kihajtogatta a nyomtatott papírt. Apró betűs német nyelvű nyomtatvány volt, egy újabb fordítanivaló. Az utcaseprő ceruzát kért, és egy üres lapra azonnal írni kezdte – immár ékes magyar nyelven – az NDK mosógép használati utasítását. Pár perc alatt kész volt vele. A hálás háziasszony pedig kifizette a munkát, ropogós magyar forintban. Elköszöntek. Az utcaseprő felállt, kinyújtóztatta tagjait, és belépett az állomásépületbe. Most, hogy volt pénze trafikra, egy kis cigarettaszünetet engedélyezett magának.

Éppen rágyújtott, amikor megszólalt a hangosbeszélő. Nem szokványos közlemény volt. A füzesabonyi állomásra a Világifjúsági Találkozóra készülő külföldi delegációkat szállító vonat érkezett. Az utcaseprő szeme felcsillant. Külföldiek!

Kilépett a peronra, és meglátta a fellobogózott szerelvényt, amely lassított és megállt. 14–24 éves fiatalok lógtak az ablakokban, kísérőikkel. Sokan leléptek a peronra is. Érdeklődve mustrálták az utcaseprőt. Koszos fekete kötény, rőzseseprű. Ez lenne a fogadóbizottság? Nem, ez még nem Szilvásvárad, csak egy rövid megálló...

Meglepődtek, amikor megszólította őket. Először németül, majd spanyolul köszönt. Az NSZK-s és a madridi diákok felkapták a fejüket. Örültek, hogy magyar útjukon először anyanyelvükön tudnak beszélni valakivel, aki nem tolmács, csak egy egyszerű magyar munkás. De valahogy furcsa volt, hogy anyanyelvi szinten beszélte a németet, és több más nyelven is válaszolgatott a fiatalok kérdéseire. Az utcaseprő megdöbbenően tájékozott volt az európai országok történelméről, nemzetéről.

Nem, még nem járt soha külföldön, de hosszú hónapokon át hallgathatta világhírt barátai élménybeszámolóit. Aztán eszperantistákat keresett az utcaseprő. Na, velük aztán már igazán felszabadultan ment a diskurzus. Egyiküket még cigarettával is megkínálta, s a srác a kísérőket figyelve óvatosan eltett egy szálát.

Előkerült a vonatról egy üveg Coca-Cola is, majd felhangzott a sípszó. Az utasok visszazálingóztak a kupékba.

Hová kerültünk? Kérdezték egymástól. Micsoda ország? Mi mikor jutunk el ideig? Itt még az utcaseprőkkel is öt nyelven lehet társalogni.

A cigijük azért kicsit kapar. Konstatálta krákogva a fiatal eszperantista egy perccel később.

A szerelvény megmozdult. Az utcaseprő hátrébb lépett a peronon. Hosszan beleszívott a Kossuthba. Micsoda tiszta aroma. Nem szokta még meg az ilyen tömény és finom dohány ízet, a börtönben gyártott, zsírpapírba csavart, koszos kapadohány után. Kifújta a füstöt, amely gyorsan összekeveredett a VIT-vonat füstjével, és nemsokára nyomtalanul elszlott az állomás peronja fölött.

Az 1962-es „Füzesabonyi Ifjúsági Találkozó” véget ért.

(Ez megtörtént eset. Az utcaseprő édesapám – Mészáros György – volt, akit 1956-os munkástanácsitkárként 8 év börtönre ítélték. Ebből 5 év két hónapot le is ült. 1962. április 2-án szabadult. Első munkája a füzesabonyi utcaseprői állás volt.)

Mészáros György (1933–1992)